

Sygn. akt V CNP 60/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie ze skargi M.K.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia

Sądu Okręgowego w K. z dnia 14 sierpnia 2015 r., sygn. akt III Ca [...]/14

w sprawie z wniosku M.K.

przy uczestnictwie H.S. i Gminy [...]

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2018 r.,

1) odrzuca skargę,

**2) oddala wniosek Gminy [...] o zasądzenie kosztów
postępowania wywołanego wniesieniem skargi.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą wnioskodawczyni M.K. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 14 sierpnia 2015 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 424⁵ § 1 k.p.c. określa wymagania konstrukcyjne skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części, przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono stosując art. 424¹ § 2 k.p.c. – że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi oraz wnioszek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Zgodnie z przepisem art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c., podstawą skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wynika to z charakteru postępowania przed Sądem Najwyższym oraz z funkcji tego Sądu ukonstytuowanego jako sąd prawa, sprawującego nadzór nad działalnością sądów powszechnych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Ocena dowodów pozostaje zatem wyłączną domeną sądów powszechnych i nie może być dokonywana oraz kontrolowana przez Sąd Najwyższy.

Skarżąca zarzuciła naruszenie norm prawnych uregulowanych w art. 172 k.c. (art. 50 dekretu z dnia 11 października 1946 r. Prawo rzeczowe, Dz. U. z 1946 r., nr 57, poz. 319 z późn. zm.) oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 361 k.p.c., powołała się także na niezgodność zaskarżonego orzeczenia z art. 64 Konstytucji RP. Jej argumentacja sprowadza się jednak do polemiki z ustalonym w niniejszej sprawie stanem faktycznym, tj. z okolicznościami współdecydującymi o zastosowaniu przesłanek zasiedzenia nieruchomości, w tym z faktem

samoistnego posiadania nieruchomości. Ustalenia Sądu Okręgowego w tym zakresie wiążą Sąd Najwyższy. Skarga wnioskodawczyni jest zatem niedopuszczalna jako nieoparta na ustawowej podstawie i już z tej przyczyny podlega odrzuceniu (por. postanowienia SN z dnia 27 września 2013 r., sygn. akt V CNP 90/12, z dnia 6 sierpnia 2012 r., sygn. akt II CNP 30/12, www.sn.pl, z dnia 28 marca 2006 r., sygn. akt V CNP 55/06, nie publ., z dnia 9 maja 2005 r., sygn. akt V CNP 2/05, www.sn.pl).

Skarga nie spełnia też wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 4 i 5 k.p.c.

Uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy polega na przedstawieniu wyodrębnionego wyводу przekonującego, że szkoda została wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem (por. postanowienia SN z dnia 31 stycznia 2006 r., sygn. akt IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 – 8, poz. 141, z dnia 22 listopada 2005 r., sygn. akt I CNP 19/05, nie publ., z dnia 23 września 2005 r., sygn. akt III CNP 5/05, www.sn.pl, z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, ten kreatywny wymóg skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia obliuguje skarżącą do złożenia oświadczenia, że szkoda wystąpiła, jak również do wskazania jej rodzaju i rozmiaru, a ponadto do powołania lub przedstawienia dowodów lub innych środków uwiarygodniających to twierdzenie. Przesłanka uprawdopodobnienia szkody, uregulowana w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., zostaje spełniona, jeżeli skarżąca powoła w skardze nie tylko wszystkie znane jej fakty, które wskazują na związek między zaskarżonym orzeczeniem a doznanymi skutkiem jego wydania stratami lub utraconymi korzyściami, ale ponadto powoła dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym (tak m.in. postanowienia SN z dnia 25 lipca 2006 r., sygn. akt III CNP 40/06 i z dnia 23 marca 2006 r., sygn. akt IV CNP 23/06, www.sn.pl).

Tak rozumianego obowiązku skarżąca nie spełniła. Wskazała na przyszłą i hipotetyczną możliwość spowodowania szkody w postaci zniszczenia domku gospodarczego oraz utrudnienia korzystania z własnej nieruchomości, ze względu z kolei na możliwość wytyczenia drogi dojazdowej na działce należącej

do uczestniczki postępowania, przebiegającej w styczności z płotem i bramą wjazdową do nieruchomości wnioskodawczyni. Zdaniem skarżącej narusza to jej prawo własności i prawo do ochrony tego prawa własności, a zaskarżone orzeczenie skutkuje również brakiem zatwierdzenia stanu obecnego sposobu użytkowania drogi dojazdowej.

Dla uprawdopodobnienia rzeczywistego istnienia szkody nie jest wystarczające odwoływanie się do szkody hipotetycznej, a nawet obiektywnie pewnej, ale takiej, która jeszcze nie wystąpiła, ponieważ skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest środkiem zapobiegającym szkodom mogącym powstać wskutek wydania wyroku, czy postanowienia (zob. postanowienie SN z dnia 27 grudnia 2016 r., sygn. akt V CNP 61/16, a także m.in. postanowienia SN dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt II CNP 54/14 i z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt IV CNP 38/13, www.sn.pl). Nie wykazano też niemożliwości wzruszenia orzeczenia przy pomocy innych środków prawnych.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Odnosząc się do wniosku uczestniczki Gminy [...] o zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów postępowania wywołanego skargą, zawartego w odpowiedzi na skargę, należy wskazać, że żądanie to zostało związane z innym oczekiwanym rozstrzygnięciem w postaci oddalenia skargi. W uzasadnieniu odpowiedzi na skargę brak jest też argumentów w przedmiocie odrzucenia skargi, co czyni ją nieprzydatną na tym etapie postępowania. Koszty związane ze sporządzeniem i wniesieniem odpowiedzi na skargę nie są zatem kosztami celowej obrony w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. (por. m.in. postanowienia SN z dnia 14 marca 2018 r., sygn. akt II PK 125/17, z dnia 20 lipca 2016 r., sygn. akt II CNP 5/16, z dnia 13 stycznia 2015 r., sygn. akt V CSK 353/14, www.sn.pl, z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7 – 8, poz. 91).

at